

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д.ю.н. Дарина Пеева Зиновиева, Пловдивски университет
„П.Хилендарски“

относно дисертационен труд на тема „ Съсловните организации в
българското здравопазване“
от Хари Харутюн Ховагимян

Юридически факултет в ПУ “П. Хилендарски” ,
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.6. право / административно право и
административен процес/, с научен ръководител доц. д-р Константин
Пехливанов

1. Общи данни

Докторантът Хари Ховагимян е завършил зъботехника, степен бакалавър в Медицински университет Пловдив. След това придобива магистърска степен - лекар по дентална медицина магистър в същия университет. След това завършва право и придобива магистърска степен - юрист в Пловдивски университет „ Паисий Хилендарски“. Допълнително има квалификация „магистър“ по здравен мениджмънт , медиатор, придобита в Сдружение по медиация ,София.

Х.Ховагимян е управител е на лечебно заведение и в същото време е вписан като адвокат в Пловдивска адвокатска колегия. Преподавател е по правни дисциплини и здравна икономика в Центъра за професионално обучение към Медицински университет Пловдив. Същият е вещо лице към Окръжен съд Пловдив и изготвя експертизи за нуждите на съдебната система. Хари Ховагимян е докторант от 2025-та година в катедра Публичноправни науки към Юридически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Трудът е обсъден в катедрения съвет и е предложен за публична защита. Спазени са процесуалния ред и са налице съответните наукометрични показатели, изискуеми от приложимото законодателство.

2.Оценка на дисертационния труд

Дисертацията с тема „Съсловните организации в здравеопазването“ има реален принос както в доктрината, така и в практиката на административното право /специална част- управление на здравеопазването/.

Аргументът ми е, че за първи път в доктрината в единно съдържание са анализирани в дълбочина и в свързаност всички въпроси отнасящи се до съсловните организации в здравеопазването, които са създадени и действат на територията на държавата ни. Основно вниманието и акцентът е по отношение структурата, създаването и дейността на Българския Лекарски Съюз и Българския зъболекарски съюз, с оглед на това , че членската маса е с най- голям брой.

Много добър е историческия преглед, който е направен от автора. Специално внимание е отделено на спецификата, която е свързана със създаването на Български лекарски съюз - със закон, но в хипотеза на правоприемство на бивш действащ съюз в началото на 20 век, който е прекъснал дейността си. След период на липса на законова уредба същият се възобновява чрез анализирания закон в дисертацията.

Авторът е направил много подробен и задълбочен преглед на историческото развитие на законодателството относно професионално-съсловните организации, с което се придобива цялостна представа за тяхната същност и цели в отделни периоди, до настоящето.

На следващо място много добър анализ е направен на функциите на тези организации с оглед на задължителното членство при упражняване на професията, с оглед на налагане на дисциплинарни наказания като израз на вътрешно- съсловен контрол.

Считам като принос анализа на така наречената „етична“ отговорност, с която до момента са се занимавали изследователи от сферата на общественото здраве, но в такава детайлност и специфика, изследванията от юристи са само инцидентни.

Много добре е развита глава трета. Според мен, това е частта съдържаща най- съществения принос, тъй като в нея се анализират именно актовете, които издават съсловните организации. Принос е и с оглед на това, че до сега има разнородна практика, многогодишни противоречиви мнения относно техния статут, както и редица

съществени въпроси като напр. дали имат правен характер, дали са източници на правото, дали са издадени чрез делегирани правомощия и пр. Анализът в тези детайли е много задълбочен и изводите считам за правилни.

Авторски принос е класификацията на Хари Ховагимян относно наречените от него „хибридни“ актове на професионално-съсловните организации. Той изяснява в детайлност понятието хибриден съсловен акт, като представя неговите белези и коментира правният ефект от издаването им.

Именно по повод изследване дисертационния труд съдържа много добри идеи, както с практически, така и с доктринерен характер.

Глава четвърта съдържа анализ на дигитализацията в здравеопазването и свързаните с нея въпроси, касаещи дйността на професионално-съсловните организации. На фона на масовост на анализи и изследвания по отношение на дигитализацията и електронизацията в правото, тук авторът Ховагимян фокусирано е направил анализ относно НЗИС системата, етичния контрол и защитата на личните данни. Специално внимание е обърнато на защитата на личните данни, тъй като в здравеопазването те имат правната характеристика на „чувствителни“ данни по смисъла на GDPR, Закона за здравето и Закона за защита на личните данни.

Всички изводи и предложения са много добре аргументирани. Оценявам авторската категоричност относно това, че следва да превалира човешкият контрол при обработка на данните, а изкуственият интелект да се ползва като подпомагащо средство.

Интересна идея на автора е в края на труда да включи емпирични анализи и статистика, с които се онагледяват неговите изводи в труда.

Като обобщение следва да се подчертае значимостта на изследването и дълбочината му. Освен анализа по-горе, добавям и приносни други елементи на дисертацията като напр. изводите за произтичащите от предоставената публична власт правомощия на съсловните организации, сравнителните анализи на европейските модели на професионално самоуправление в здравеопазването, разсъжденията относно публично-корпоративния характер на този вид организации, значимостта на дейностите, свързани с професионалното обучение на членовете, участието им в сключването на Националния рамков договор.

Конкретни предложения де леге ференда, които оценявам положително, са следните:

- нормативното детайлно определяне на понятието и съдържанието на статута на съсловните организации,
- нормативната яснота за всеки издаван административен акт от съсловната организация
- прецизирането на нормативната уредба относно отчетността от дейността им,

- усъвършенстването и разширяването административното обслужване по електронен път.

Дисертационният труд е приносен и качествен. Липсва изследване по темата с този мащаб. Авторът борава с административно-правната материя и материята в медицинското право свободно, обвързва я логично, последователно и прецизно. Приносите са безспорни и по тези съображения целият дисертационен труд следва да се оцени положително.

Авторът представя и три научни публикации, отделно от дисертацията. Оценявам ги положително и отчитам техния приносен характер.

В заключение:

С оглед изложеното по-горе, давам своята **положителна оценка** за дисертационния труд „ Съсловните организации в българското здравеопазване“ от Хари Харутюн Ховагимян. Считам, че са спазени изискванията на законодателството и предлагам на научното жури да присъди ОНС „доктор“ на Хари Харутюн Ховагимян в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. право / административно право и административен процес/.

1.09.2026г

Рецензент:

/проф. д.ю.н. Дарина Зиновиева/